
Vládcové našich hor

Hynek Klimek

Jak Krakonoš vyučil prchlivého ševce slušnému chování

Bylo to začátkem jara. Sníh už tál i v Krkonoších a v Krakonošově zahrádce již rozkvetly sněženky i Lýkovec a pod kmeny stromů, v místech, kam se sluneční paprsky nejvíce opíraly, začaly vystrkovat hlavičky sasanky. Vládcové hor si je zálibně prohlížel, když ho vyrušila sojka. Obvykle věděla o všem, co se kde na horách šustlo. Ne nadarmo se o ní říkalo, že je Krakonošovým strážným ptákem. Také tentokrát za ním přilétla s novinou.

„Krkonoši, Krkonoši!“ volala celá udýchaná z rychlého letu. „Od Jilemnice jde nějaký člověk a vždycky, jak kousek popojde, tak tě volá a rozhlíží se, jestli se na jeho volání objevíš. A mezitím, jak se tě snaží přivolat, v jednom kuse kleje a nadává. Styděla bych se ale opakovat, jaké nadávky říká.“

„A na koho nadává? Na mne nebo snad na vrchnost?“ zajímalo Krakonoše.

„Na ševce!“ hlásila straka. „Že mu prý odvádějí zákazníky a berou práci!“

„Aha! To bude určitě mistr Dratvička. Dobře ho znám. Sám je švec a šikovný, práci dělá znamenitou, ale je prudeš a stále mu něco není po vůli. A není pravda, že mu ostatní ševci přetahují zákazníky. Sám si je odraňuje svým věčným láteřením. Ten by snad byl schopen vynadat i samotnému králi a třeba i bez příčiny, kdyby k němu zavítal,“ řekl na to Krakonoš.

„To by mě zajímalo, co ten mi může chtít. No, nemám právě nic důležitého na práci, tak se tam za ním dojdu podívat,“ rozhodl se vzápětí a mílovými kroky šel Dratvičkovi k Jilemnici naproti.

Už zdálky zlostného ševce viděl a pak už i slyšel. Udělal ještě dva kroky a už byl od něj, co by kamenem dohodil. Zmenšil se do lidské velikosti a stoupl si doprostřed cesty, kousek před přicházejícím ševcem.

„Hrom aby do toho! Kde ten zatrolený Krakonoš vězí! Abych si tady hlásivky vykřičel,“ vztekal se švec.

„Krakonoši! Krakonošiii!“ zaječel pak zlostně.

„Co tak hulákáš, Dratvičko?“ ozval se před ním Krakonoš.

„No, tady konečně jsi! Kdes byl, že tě musím tak dlouho shánět?“ mračil se Dratvička.

„Myslíš, že jsem tady jen pro tebe a že se musím objevit na každé tvoje zavolání?“ zeptal se přísně Krakonoš.

„No tak se nehněvej, ale já nutně potřebuji, abys mi pomohl,“ omlouval se švec. Uvědomil si, že přestřelil, když s Krakonošem začal s výčitkami, a přitom ho chce o něco požádat.

„A s čím ode mne potřebuješ pomoci?“ otázal se Krakonoš.

„S ostatními ševci! Aby mě ti mizerové mizerní neokrádali o zákazníky!“ šel rovnou k věci Dratvička.

„S ostatními ševci, říkáš? A že tě okrádají o zákazníky? Inu, já asi vím, jak bych ti mohl pomoci. Počkej tu chvíli na mne, dojdu pro něco, co ti pomůže, a dám ti to,“ řekl Krakonoš, udělal se obrem a milovými kroky odkráčel ke svému sídlu v Obřím dole.

Za chvíličku se k Dratvičkovi vrátil, zmenšil se do velikosti člověka a podal ševci tornu.

„K čemu mi bude torna? A ještě je nějaká stará, vždyť je celá odřená! To si ze mě děláš legraci, či co?“ začala se Dratvička zase zmocňovat zloba.

„Ale to není obyčejná torna, je kouzelná. Když budeš mít tu tornu u sebe a na někoho se rozzlobíš a řekneš mu nějaké křivé slovo nebo nadávku, torna ho pohltí. Nemůžeš to ale udělat na dálku, ale každému, na koho se zlobíš, to musíš říct přímo do očí, jinak to kouzlo nepůsobí. Ale kdyby ti někdy potom třeba mošna připadala už hodně plná, nezkoušej ji otevřít! To se ti ani nemůže podařit. Nebudeš moci nikdy sám pustit nikoho z těch, koho do torny lapíš, i kdybys to chtěl udělat. Pokud budeš někoho chtít pustit z mošny ven, musíš mě přivolat a já to zařídím. Jinak to nepůjde,“ poučil ševce Krakonoš.

„Páni! To je ale vynikající dar!“ zajásal Dratvička. „Hned zítra do ní pochytám všechny ty ševcovské lumpy! Ale neboj se! Nebudu tě obtěžovat. Už

od tebe nebudu nic potřebovat. Práci ti nepřidělám! Přece po tobě nebudu chtít, abys ty, co pochyťám, z torny zase pustil. Všechny tam nechám uvězněné napořád!“

Radostně Krakonošovi poděkoval a s kouzelnou tornou v ruce spěchal k domovu. Když přišel do světnice ve veselé náladě s usměvavou tváří, žena s dětmi pomalu nemohly uvěřit, že je to skutečně on.

„Máme po bídě! Zákazníci se ke mně od zítřka pohrnou tak, že je snad budu muset odhánět! A s nimi budou peníze, spousta peněz, protože budu zase mít spoustu práce. A ženo, my si pochutnáme na dozlatova vypečené husičce, a vy, děti, dostanete marcipán!“ sliboval a těšil se švec.

Děti si po jeho slovech myslely, že zmíněný marcipán již donesl a je v torně, kterou položil na lavici, a tak se do ní chtěly podívat.

„Co to spratci nevyčvální s tou tornou vyvádíte?! Ještě ji potrháte! Hrom aby do vás uhodil!“ zahromoval mistr a v tu chvíli se torna otevřela a všechny děti pohltila.

„No to je nadělení!“ vykřikl Dratvička a vzápětí se obořil na ženu.

„Copak na ně nemůžeš dát pozor, slepice jedna hloupá!“ vykřikl a sotva dozněl jeho křik, ocitla se v torně i jeho žena.

„Jsem já to ale osel!“ zabědoval švec a jak si vynadal do osla, torna se znovu otevřela a spolkla i jeho.

Setkal se tam sice se svými plačícími dětmi a stejně tak usmlenou ženou, která na něj přes slzy vyčítavě hleděla, ale ani jim, ani sám sobě ven z torny pomoci nemohl. V zoufalství padl na kolena a začal prosebně volat Krakonoše, aby je přišel vysvobodit.

„Tady jsem, Dratvičko! Pokud si ale dobře pamatuji, říkal jsi, že ode mne už nebudeš nic potřebovat,“ ozval se náhle nablízku hlas Krakonoše.

„Milostpane Krakonoši, odpusť mi, co jsem zase vyvedl. Vždyť já jsem svou hloupostí způsobil, že torna polapila celou mou rodinu i mne samotného. Prosím tě, buď tak laskavý a pusť nás ven,“ žebronil Dratvička.

„Dobře, ať je ještě jednou po tvém,“ řekl Krakonoš a z torny je vypustil.

„Ale je to naposledy, Dratvičko! Tu tornu ti tady nechám a neopovažuj se ji někam schovat ani se jí nepokoušej jakkoliv zbavit! Bude tady viset, než tě vyléčí z tvé věčné zlosti a prchlivosti! Vyslovíš-li ale ještě jednu jedinou nadávku nebo zlé slovo, nepolapí už mošna toho, komu ho řekneš, ale tebe samotného! A už se z ní nikdy nedostaneš, to si dobře pamatuj! Nechám tě v ní napořád, jako ty jsi v ní chtěl nechat nevinné ševce, na které svádíš, za

co si můžeš sám! Ty tvé věčné nadávky a zloba ti odvádějí zákazníky, ne oni!“ zahřímá ještě Krakonoš a zmizel.

Od toho dne neřekl ševcovský mistr Dratvička jediné křivé slůvko. Kdykoliv se ho začaly zmocňovat vztek a zloba, pohlédl po očku na tornu a včas se zarazil.

A jak se změnil, začali mu opět přibývat zákazníci, a protože své dílo dělал znamenitě, zanedlouho jich bylo tolik, že v žertu říkával, že je snad bude muset začít odhánět. Ale neřikal to zlostně ale s úsměvem, proto ho možná nechala být. Po čase si pro ni přišel Krakonoš a vzal si ji zpátky.

To už byl ale ševcovský mistr Dratvička úplně jiným člověkem, než býval. Laskavým, veselým, věčně usměvavým. A spolu se zákazníky mu přibývalo i peněz, a tak mohl svým dětem dopřát marcipán a k obědu si se ženou pochutnat na dozlatova vypečené husičce.

Jak vládce Krkonoš, než se stal moudrým Krakonošem, přišel ke jménu Rýbrcoul

Dávno již tomu, kdy se mocnému strážnému duchu Krkonoš znelíbilo být sám. Zatoužil po ženě, která by žila po jeho boku a starala se mu o domácnost, jako to vídal v chalupách u horalů, když dosáhli mužného věku. Nepřivedl si ale do svého sídla v Obřím dole obyčejné děvče. Tehdy byl mladý a teprve sbíral zkušenosti. Ještě nenadešel čas, aby už byl spravedlivým a vážným vládcem hor. I strážní duchové hor potřebují k moudrosti a rozvážnosti dozrát.

V té době byl ještě příliš pyšný na svou moc a chudobnými horalkami pohrdal, za což se později styděl. Tenkrát ovšem, ve své mladické nerozváženosti, chtěl mít za manželku ženu urozenou, jak se sluší na vládce více než rovného šlechticům i samotným králům, za jakého se považoval.

Vyhlédl si proto mladou šlechtičnu z německého rodu, žijící na hradě jejího otce v podhůří Krkonoš v Polsku. S námluvami žádných okolků nedělal. Jednoho dne si pro ni prostě došel, a když se navečer procházela v zahradě, popadl ji, posadil do kočáru, pobídl koně a už se řítily ke Krkonoším. Vzpouzela se sice a volala o pomoc, což ho ale neodradilo. Odbyl to ujištěním, že si unesená kráska na něj přivykne, protože o život v přepychu, na jaký byla zvyklá, jí nepřipraví. Slíbil jí k tomu, že když se stane jeho manželkou, dá jí všechno, na co si jen vzpomene. To ji poněkud uklidnilo a přestala vyvádět, zvědavá na pokračování nenadálého dobrodružství.

Než dojeli do Obřího dolu, vykouzčil tam pro ni krásný hrad. Mnohem větší a hezčí, než bylo sídlo jejího otce, v němž vyrůstala. K ruce jí dal spoustu služebnictva, ve které proměnil dobrotivé horské skřítky. Avšak rozmařilá dcera šlechtice byla rozmazlená, a tak byla věčně nespokojená. Nelíbilo se jí tohle a hned zase něco jiného. Prachové podušky pro ni byly příliš prachové, skvostné šperky mohly být skvostnější, chutné jídlo ještě chutnější, služebné, jež kolem ní kmitaly jako o závod, nařkla, že jsou líné, pomalé a ke všemu levé. Zkrátka, nikdo kolem ní se jí s ničím nezavděčil a nejhůře spílala svému únosci.

Zanedlouho mu z jejích věčných stížností a nářků šla hlava kolem a začínal litovat, jakou saň si to z polských nížin přivedl do svých do té doby klidných hor. Jak slíbil, měla všechno, nač si vzpomněla, ale nic z toho k její spokojenosti nevedlo. Pak přišla na to, že se jí stýská. Ne po rodičích, ti jí se svým ponaučováním a napomináním nechyběli, ale po jejích družkách, se kterými se bavívala a hrávaly spolu nejrůznější hry.

Nápad přivést jí je se ale strážnému duchu Krkonoš nezamlouval. Unášet do svých hor ještě společnice té, které měl nad hlavu, se mu nechtělo. Byl už ale unaven věčným vymýšlením darů, jež jí snášel, že už pomalu neměl na nic jiného čas. Zanedbával i své povinnosti strážného ducha hor, což ho mrzelo, ale stále ještě chtěl zlomit nelad mezi ním a jeho vyvolenou. A pak ho napadlo přinést jí plný pytel řep.

„Nevím už, co bych pro tebe vymyslel, aby ti to bylo po vůli a potěšilo to tvé srdce, aby se konečně obměkčilo tak, že by v něm bylo alespoň kousíček místečka pro mne, a tak ti nesu tady ty řepy,“ řekl k tomu.

„K čemu mi asi tak budou pitomé řepy? Co je to za dar?“ namítla pohrdavě a zamračila se.

„Přej si sama, co chceš, a řepy se ti v to jedna po druhé promění. Lepší dar ti už dát nemohu,“ řekl.

Její tvář se sice vyjasnila, ale ne až tak, jak by si přál. Zůstal v ní pohrdavý výraz, a když pak řepami obdarované šklublo v koutcích úst, strážného ducha Krkonoš hned napadlo, že ani tento dar rozmařilou mysl jeho náročně vyvolené nenapraví a nepovede k dobrému. A také že ne. Zakrátko byl hrad plný vyšňořených, stále klevetících, přesmíru náročných a věčně nespokojených společnic mladé šlechtičny, ve které všechny řepy proměnila.

Strážný duch Krkonoš se zhrozil, ale když chtěla další a pak ještě další řepy, vyhověl jí, bláhově doufaje, že snad se tím její srdce přece jenom oblomí. Samozřejmě že se nic takového nestalo, protože s mladým, ale už nezměnitelně zatvrzelým srdcem nelítostné krásky se nic takového stát nemohlo. I ze všech dalších řep nadělala své společnice stejného ražení, jako byla sama. Zakrátko jich byl hrad plný tak, že se do něj už nevešly a začaly se rozcházet po horách.

To jejich strážného ducha zděsilo. Nechtěl, aby klevetnice zanesly do Krkonoš nesváry a rušily klid a mír, který tam dosud panoval, a proto se odhodlal rozmařilé krásce vyčinit. Vyčetl jí přitom, že nejkouzelnější z jeho darů zneužila.

„A víš ty vůbec, kolik jsi mi těch řep dal? Spočítej to!“ přála si s posměšným úšklebkem v tváři.

Zkusil to, ale stále se nemohl dopočítat.

„Rübe zahlen! Rybecáhl!“ vykřikla kráska posměšně svou mateřštinou.

„Počtář řep, Rýbrcouhl!“ doplnila výsměšně ještě česky, aby jí všichni kolem porozuměli.

Strážný duch Krkonoš neměl do té doby žádné jméno a tohle posměšné mu pak ještě po dlouhý čas zůstalo, než ho lidé z české strany hor pojmenovali po Krkonoších a začali mu říkat Krakonoš.

Pojmenování Rýbrcouhl byla ovšem poslední kapka, kterou přetekl pohár jeho nesmírné trpělivosti s rozmařilou šlechtičnou. Na ženitbu s ní mu nadobro zašla chuť, a tak ji z hradu vyhnal i se společnicemi a ještě před jejími zraky nechal hrad zmizet, aby ji snad nenapadlo se k němu ještě někdy vrátit.

Rozmařilá kráska se vrátila ke svému otci a družky, které si vytvořila z řep, se rozešly po světě. Pokud se někde setkáte s hašteřivou, věčně nespokojenou ženskou, vzpomeňte si, že třeba může pocházet z potomstva některé z nich.

Jak Krakonoš napravil sobeckého sklenáře a pomohl jeho ženě

Ještě mladá žena s malým chlapcem sbírali jednou na okraji lesa do nůše šišky a úlomky suchých větví na otop. Chvillemi ustávala v práci, aby si utřela usazené oči. Zahlédl ji Krakonoš a zajímalo ho, proč je tak smutná. Aby to vyzvěděl, objevil se u ní přestrojený za dřevorubce.

„Mám svízel se svým mužem. Byl sklenářem, ale rozhodl se, že už nebude dělat ve sklárně, ale že se stane obchodníkem a sklo bude prodávat. Celé týdny je teď na cestách, a když se vrátí, den co den vysedává v hospodě, kde vydělané peníze utrácí. Mně jich dává málo, sotva tolik, aby nám vystačily na živobytí. Od té doby, co se dal na obchod, si hraje na pána. Doma mi s ničím nepomůže, a tak všechnu práci ve stavení i v hospodářství musím zastat sama. Máme sice jenom jednu kozu, pár slepic a králíků a malou loučku s ještě menším políčkem, ale když se k tomu starám o dítě, je toho na samotnou ženskou práci víc než dost. A když si pomyslím, co všechno dalšího je třeba ještě udělat, je mi do pláče. Vždyť je třeba nasušit pro králíky seno na zimu, sklídit tu trochu obilí a brambor, co se nám na políčku urodily, postarat se, abychom, až přijdou mrazy, měli co dát do kamen, a to nám ještě nedávno strhl vítr ze střechy několik došků. Teď nám do ní zateká a sama ji neopravím. A na to, abych si na práci někoho zjednala, ani na pořádnou zásobu dříví nemám peníze. Vždyť třeme bídu s nouzí,“ spustila k vodopádu slz vodopád slov a vylila srdce zvědavému dřevorubci, který ji nepřerušoval a s účastným pokyvováním hlavy pozorně vyslechl její nářky.

„Udělalasi dobře, žes byla upřímná a svěřila se mi s tím, co tě trápí. Teď mi ještě pověz, čeho by sis cenila více: abys byla bohatá, anebo aby na tebe byl tvůj muž hodný?“ zeptal se dřevorubec.

„Peníze jsou důležité, když jich je dostatek, žije se lehčeji, jenomže nejsou všechno. Kdyby mě ale měl můj muž zase rád tak, jak mě rád míval, i chudoba by se lépe snášela a já bych pak už neměla důvod k pláči. Na všechny starosti bychom už zase byli dva a mně by bylo veselo a to se za žádné peníze koupit nedá,“ odvětila žena po krátkém zamyšlení.

„Jsi rozumná, chytře ses rozhodla, a já ti pomohu. Až přijdeš domů, podívej se na dno nůše. Třeba pak už u vás v chalupě nebude hostem bída. Ale o tom, co tam uvidíš, nesmíš nic říci svému muži dříve, než se vrátí z další cesty za obchodem. Poslechněš-li mou radu a udržíš jazyk za zuby, může se ti splnit i to, čemu dáváš přednost před penězi,“ řekl dřevorubec a zmizel stejně tak náhle, jako se předtím objevil.

Žena s vytřeštěným zrakem hleděla na místo, kde ještě chvíličku předtím stál, a pak jí blesklo hlavou, že to snad byl sám Krakonoš. Honem vzala nůši na ramena, dítě za ruku a spěchala zpátky k domovu. Tam vysypala šišky a zatajil se jí dech. Všechny šišky na dně nůše byly z ryzího zlata. Měla po bídě. Radostným dojetím se znovu rozplakala. S tváří mokrou slzami doběhla ke dveřím a do široka je otevřela.

„Děkuju ti, Krakonoši!“ vděčně zvolala k horám.

Přidržela se pak jeho rady, a tak se její muž nedozvěděl o Krakonošově daru, než se s nákladem skleněných pohárů, číší a dalších předmětů ze skla vydal na další cestu z Krkonoš do vnitrozemí, kde o ně byl zájem.

Večer předtím se zdržel v hospodě a domů přišel až po půlnoci. Ráno se probudil s těžkou hlavou, suchem v krku a nepříjemným pocitem v žaludku. Na snídani, kterou mu žena nachystala, neměl ani pomyšlení a než se s nechtutí vypravil a vymotal ze dveří, ještě si zaláteřil na trpký úděl živitele rodiny. Tentokrát jí to neranilo jako mnohokrát předtím. Věděla své a v duchu se jen pousmála a mlčela.

Náklad v rozměrné krosně na zádech toho dne sklenáře tížil více než obvykle. Alespoň mu to tak připadalo. A tak sotva došel k lesu, sundal si popruhy z ramen, krosnu opatrně spustil ze zad, postavil ji na pařez a sám znaveně usedl do mechu. Jenomže v tu chvíli krosna z pařezu spadla a všechno sklo, co v ní bylo, se rozbilo na maděru. Sklenář by byl přísahal, že zahlédl, jak se pařez předtím zatřásl, aby krosnu shodil. Hned v následném okamžiku ho napadlo, kdo v tom určitě měl prsty.

„Cos mi to provedl, Krakonoši!“ vykřikl se zoufalou zlostí a zbrunátněl v obličej.

„Ještě mi poděkuješ!“ ozvala se odpověď, ale ač se kolem sebe rozhlížel, nikoho neviděl.

Proč?! Proč jsi to udělal?! Vždyť jsi mě úplně zničil! Nenávidím tě! Slyšíš?!” křičel, ale nikdo mu už neodpovídal.

Zdrcený se vrátil domů s krosnou plnou střepů.

„To je konec! Všechno sklo, co jsem měl s sebou, je zničené. Majitel sklárny bude chtít, abych uhradil škodu. Ale copak mám na to, abych mu zaplatil byť jen za jedinou skleničku? Dá mě vsadit do vězení a tebe s dítětem vyžene z chalupy. Dá ji do dražby stejně jako kozu a všechno to málo, co máme. Já nešťastný! Ale za to všechno může Krakonoš! Mizera jeden mizerný!“ hořekoval a bědoval zoufalý nešťastník.

„Neodvažuj se urážet Krakonoše a spílat mu!“ zarazila jeho křik přikře žena.

Vzhlédl k ní. Stála před ním zamračená s hněvivým pohledem, ruce zapřené v bok. Tak rozhodnou ji ještě nezažil.

„Sám sobě bys měl vyčinit! Ne za to rozbité sklo, ale za to, jak sis v posledním čase hrál na pána, jak doma ani stéblo nepřeložíš! A říkáš-li, že krosna nepadla sama od sebe, ale že za to může Krakonoš, zamysli se, proč to udělal. Třeba jsou ty střepy pro štěstí,“ vyčetla mu, než v závěru zmírnila hlas.

„Což mi jedno neštěstí nestačí?! Všechno sklo je rozbité a teď se mi ještě zbláznila žena! Co to prosím tě povídáš? Jakým štěstím může být, že je všechno zboží zničené?!“ vykřikl nešťastně.

„Třeba bys už neměl chodit za obchodem a nechávat mě tu s dítětem věčně samotnou,“ nadhodila.

„Třeba bych neměl, ale to už je teď jedno. Takový dluh do smrti nezaplátím,“ naříkal.

„A co kdybych ti řekla, že nejenom těch pár rozbitých skleniček a číší snadno zaplatíš, ale že bychom si mohli koupit celou sklárnu,“ usmála se na něj.

„Ty jsi vážně blázen!“ vytřeštil na ni oči.

Zavrtěla hlavou a s úsměvem k němu natáhla ruku. Jako v mráкотách ji uchopil a nechal se dovést ke skříni, kterou před ním otevřela, a on užaslý uviděl hromádku zlatých šišek.

Lesk zlata ho nezaslepl, ale Krakonošův dar mu otevřel oči. Zamyslel se nad sebou a po celý zbytek života byl už dobrým manželem a otcem početné rodiny. Narodila se jim ještě řada dětí. O všechny starostlivě pečoval a později stejně tak i o jejich děti. Sklárnu si nekoupili, ale větší dům ano a tam pak spokojeně žili a kdykoliv přišla řeč na Krakonoše, nedal na něj dopustit a pěl na něj chválu.

Jak Krakonoš změnil půjčku v dar a houby ve zlato

Od Krakonoše si kdysi půjčil peníze chudý chalupník. Děti měl jako smetí a se svou ženou jim dávali dobrou výchovu, jenomže k užití početné rodiny jen dobrá vůle nestačila, a protože práce bylo na horách málo a ještě špatně placené, nezdálo se, že neměli co do úst.

V nouzi nejvyšší, když už hrozilo, že snad budou muset prodat chalupu, aby nepomřeli hladem, a pak se vydal pokusit se najít si obživu a nový domov jinde než v milovaných Krkonoších, napadlo chalupníka poprosit Krakonoše, zda by jim půjčil něco peněz, aby se alespoň na čas dostali z nejhroššího. Doufal přitom, že v době, na kterou by jim vypůjčené peníze vystačily, snad konečně najde práci s lepším výdělkem než dosud, aby měl na splátku dluhu a návazně pak pro rodinu.

Slýchal, že Krakonoš má své sídlo v Obřím dole pod Sněžkou, a tak se tam za ním vypravil. Cesta to byla dlouhá, ale on nebyl žádný třasořítko, aby se ji bál podstoupit, a v horách se vyznal, takže nezabloudil. V Obřím dole byl poprvé a udivilo ho, jak je veliký a jak mohutná je Sněžka nad ním. Dělal mu starost, zda Krakonoše v rozlehlém údolí najde, ale sotva ho začal volat, stál před ním. Chalupník měl odvahy na rozdávání, a tak bez okolků řekl, proč přichází, a Krakonoš se dlouho nerozmýšlel, zda jeho prosbě vyhoví.

Když se pak po čase chalupníkovi podařilo najít si práci v lese a vydělat na splacení dluhu, bez otálení se vydal znovu do Obřím dolů, aby Krakonošovi vypůjčené peníze vrátil. Tentokrát ho však volal marně. Začínalo se stmívat a chalupníka rozmrzelo, že si bude muset najít příhodné místo k pře-spání někde v lese a následné ráno se opět pokusit Krakonoše dovolat. V tu chvíli ale spatřil, že se k němu shůry snáší jakýsi list papíru.

Podařilo se mu ho chytit ještě ve vzduchu. Na papíru bylo cosi psáno, a tak se pozorně zahleděl na psaný text.

„Dluh jsi splatil tím, že peníze přišel poctivě vrátit. Ponechej si je a užij je se svou rodinou v dobrém. Krakonoš,“ stálo v listě.

Podobně pomohl Krakonoš i jiným. Kupříkladu starému chudému výměnkáři. I ten měl vysoko do žlabu, a tak si šel do lesa nasbírat houby, aby nebyl o hladu.

Krakonoš, převlečený za prostého horala, mu tam překřížil cestu a dali se do hovoru. Stařec si postěžoval na svou bídu, ale zároveň podotkl, že i přesto si život užívá a je vděčný za každý den, který mu je dáno ještě na světě prožít. Když si popovídali a srdečně se rozloučili, vrátil se výměnkář domů s několika hříby a křemenáči, které v lese našel. K jídlu si je ale připravit nemohl. Ke svému úžasu shledal, že jsou ze zlata.